Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 32 WEDNESDAY, FEBRUARY 18 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 -ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 18-го ЛЮТОГО 1998 р. Ч. 32 РІК CV

Світовий банк допомагатиме убогим українцям

Київ. — Світовий банк має намір надати Україні певну допомогу в побороненні злиденності та піднесення життєвого рівня населення, повідомила 13-го лютого УНІАР.

„Ми спробуємо допомогти українському народові, але, на жаль, ця допомога надаватиметься у невеликих обсягах, і буде спрямовуватися переважно в регіони, у міста і селища з населенням до 500,000 осіб, де ситуація із працевлаштуванням особливо складна, — сказала на „круглому столі" заступник голови представництва Світового банку в Україні Самія Ель Баруді. — Хоча ми не впевнені, що це вдасться. Ми перебуваємо на ранній стадії обговорення такої програми. Програму необхідно розробляти спільно з Урядом України, щоб Уряд мав можливість повернути банкові фонди, які будуть видані на її здійснення".

С. Е. Баруді ствердила, що стан злиденності серед населення України за останні роки зростає. За останні п'ять років внутрішній валовий продукт зменшився на 60 відс. 30 відс. населення України живе за межею бідності.

За її словами, у державі продовжується знижуватися купівельна спроможність населення, роздержавлення економіки відбувається лише у центрах, в результаті приватизації та реструктуризації підприємств люди втрачають працю, тому очікується зростання безробіття і злиденності.

Україна і Туреччина створюватимуть „стратегічне партнерство"

Київ. — Україна і Туреччина збираються піднести свої відносини до рівня „стратегічного партнерства", сказав 12-го лютого на пресконференції прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко.

Перед тим він зустрівся зі своїм турецьким колегою Месутом Їлмазом, який перебував в Україні з дводенною офіційною візитою. Обидва урядовці підписали політичну декларацію і пообіцяли розвивати співпрацю у військовій і енергетичній галузях. Турецький прем'єр зустрівся також з Президентом України Леонідом Кучмою.

Сторони підписали домовлення про співробітництво між морськими прикордонними службами. Ця угода є свого роду примиренням після минуломісячної сутички між українськими прикордонниками і турецькими рибалками, які ловили рибу біля острова Зміїного, в територіяльних водах України. В результаті випадку з турецького боку загинуло двоє осіб.

Обговорюючи співпрацю в енергетичній галузі, М. Їлмаз сказав, що Туреччина готова розглянути будівництво нафтопроводу, який з'єднував би дві країни через Чорне море. Нафтопровід цей є іншим від того, який обидві сторони вирішили будувати минулого року. Торік передбачалося прокласти територією Туреччини нафтопровід „Джейган-Самсун", який сполучив би середземноморське узбережжя з чорноморським. Будівництво гальмується у зв'язку з браком фондів і ваганням України, яка ще не вирішила, яку нафту їй вигідніше експортувати — середньосхідню чи каспійську.

Згідно з пресовим повідомленням Міністерства Закордонних Справ, Київ запропонував розпочати тристороннє співробітництво у військовій сфері між Україною, Туреччиною й Ізраїлем. Турецька сторона поставилася до цього із зацікавленням, сказано в повідомленні.

13-го лютого М. Їлмаз мав відвідати Крим і зустрітися там з місцевими урядовцями та лідерами кримсько-татарської громади. Гість заявив, що Туреччина задоволена тим, як Україна ставиться до кримських татар, допомагаючи їм влаштуватися в Криму. „Кримські татари є мостом у наших відносинах", — сказав він.

Відбулися переговори між урядами України і Білорусі

Київ. — Сюди повернулася з Мінська, Білорусь, українська урядова делегація, очолювана прем'єр-міністром України Валерієм Пустовойтенком. Під час переговорів з керівництвом уряду Білорусі обговорено економічні питання.

Українська сторона наполягала на швидшій ратифікації Білоруссю договору про вільну торгівлю та ліквідацію податку на додану вартість на імпортовану сторонами продукцію.

Білоруси загалом не заперечували проти скасування податків, але тільки після того, як буде закріплено статус білоруської власности на території України — передусім, санаторії "Білорусь" у Криму. Крім того, білоруська сторона вимагає погашення українського боргу. За словами віцепрем'єр-міністра Білорусі Валерія Кокорєва, після розвалу СССР за Україною створився борг в сумі 200 млн.дол. Однак, за підрахунками української сторони, цей борг набагато менший.

Президент Білорусі Александер Лукашенко підтримав результати переговорів між Україною і Росією, але водночас висловив претенсію, що українсько-російські домовлення порушують митний союз, оскільки їх не погоджено з Білоруссю.

В.Пустовойтенко зазначив, що Уряд України плянує поширити економічні зв'язки з Росією. З цією метою вже готується програма економічної співпраці на найближчі 10 років. Подібну програму він запропонував підготувати і між Україною та Білоруссю.

Сторони домовилися, що попри спірні борги, товарообіг між обома країнами збільшуватиметься.

УРЯД УКРАЇНИ ЗАКЛИКАЄ ПАРЛЯМЕНТ ДО СПІВПРАЦІ

Київ (УНІАР). — Уряд України на своєму засіданні прийняв заяву з приводу постанови ч. 694, якою Верховна Рада зобов'язала Кабінет міністрів України збільшити доходову частину бюджету на понад 4 блн.грн.

Розуміючи всю гостроту соціяльно-економічної ситуації та виконуючи рішення вищого законодавчого органу, Кабінет міністрів України провів значний обсяг роботи, спрямований на пошук додаткових джерел поповнення бюджету. Як сказано в заяві, Уряд підготував і вніс до Верховної Ради пакет законопроєктів, своєчасне ухвалення яких дало б змогу збільшити доходову частину бюджету на понад 2 блн. грн.

"Однак, — говориться у заяві Кабінету Міністрів, — у Верховній Раді прийняття цих законопроєктів фактично блькується. За цей час втрачено можливість отримати понад 150 мільйонів гривень, які могли б бути використані для підтримки українських виробників, полегшити ситуацію з виплатою заробітньої платні шахтарям та працівникам бюджетної сфери, дали б змогу скоротити заборгованість із виплати пенсій".

Кабінет Міністрів України категорично відкинув спроби покласти на нього всю повноту відповідальности за складний стан справ з фінансуванням першочергових соціяльних платежів. У документі наголошено, що цю відповідальність з ним повною мірою повинна поділити Верховна Рада України, яка "зволікає з прийняттям законодавчих актів, спрямованих на поповнення доходової частини бюджету".

Уряд закликав парляментаристів підтримати пропозиції Кабінету Міністрів та прийняти в першочерговому порядку законодавчі акти, подані до Верховної Ради України.

КУК ПОДАВ СПРАВУ ДЕПОРТАЦІЇ ДО СУДУ

Вінніпеґ, Ман.(КУК). — Після багатьох років оборони свого становища перед канадською громадськістю через засоби масової інформації, Конгрес Українців Канади (КУК) прийняв рішення внести до канадського суду справу проти депортації або денатуралізації безпідставно переслідуваних у воєнних злочинах.

КУК, як офіційний представник канадських громадян українського походження в числі 1 млн. осіб, послідовно аргументував, що всі воєнні злочини має розглядати суд. Це повністю підтримано рекомендацією Комісії Дешена про те, що закиди проти звинувачуваних воєнних злочинців мають місце в Канаді з використанням канадських принципів доказу. Замість цієї рекомендації Комісії Дешена канадські власті обрали шлях наслідувати американські приклади судочинства денатуралізації проти осіб, звинувачуваних у звірствах у воєнний час, що мають підлягати депортації.

Для того, щоб боротися з несправедливим курсом, що посилюється дією уряду проти своїх власних громадян, Екзекутива Централі КУК створила Комісію справедливости в справах депортації і денатуралізації (КСДД). Підзвітний безпосередньо Екзекутиві Централі КУК, КСДД очолює Іван Петришин, юрист з Вінніпеґу.

КСДД складається в основному з юристів всієї Канади, зацікавлених і обізнаних в справах депортації і денатуралізації, як і академічних експертів з подій в Україні з 1939 по 1945 роки, хто міг би бути названий як свідок в будь-яких судових процесах.

В додатку до цього КУК схвалив створення Освітньо-Дослідницького Фонду з питань депортації та денатуралізації, мета якого зібрати 250,000 дол.

Парлямент втретє відкинув кандидатури О. Ланового і О. Литвака

Київ. — 13-го лютого Верховна Рада втретє не дала згоди на призначення Володимира Ланового головою Фонду Державного майна України, а Олега Литвака генеральним прокурором України, повідомила УНІАР.

Підсумки голосування такі: за призначення В. Ланового проголосувало 80 депутатів, проти — 132; за призначення О. Литвака — 96 депутатів, проти — 108.

Під час обговорення кандидатур, запропонованих Президентом Леонідом Кучмою, представник Президента у Верховній Раді Роман Безсмертний порекомендував перенести голосування на 3-го березня, бо В. Лановий і О. Литвак перебувають на передвиборчих вакаціях. Однак голова парляменту Олександер Мороз цю пропозицію не підтримав і поставив кандидатури на голосування.

„Я говорив Президентові на Раді національної безпеки і оборони, що Володимир Лановий отримає у парляменті 142 голоси і не більше", — сказав О. Мороз.

Згідно з законом, Президент тепер зобов'язаний внести через два тижні на розгляд парляменту дві нові кандидатури.

Україна переглядає продаж турбін Іранові

Київ. — Секретар Ради безпеки і оборони України Володимир Горбулін повідомив14-го лютого, що через два-три тижні український Уряд зробить рішення щодо того, чи продавати турбіни для атомної електростанції в Ірані.

Цю заяву В. Горбулін зробив після переговорів з посланником ЗСА Стівеном Сестановічем, який переконував Україну припинити співпрацю з Іраном.

ЗСА є категорично про-

(Закінчення на стор. 3)

Відкрито архіви ватиканської інквізиції

Ватикан. — Вислідом одноденної конференції у Національній академії Італії стало рішення відкрити для об'єктивної публічної опінії архіви Ватикану, що стосуються моторошної діяльности інквізиції. Як відомо, ця римо-католицька установа продовж декількох століть провадила нещадний пошук різних єретиків, які відтак потрапляли на вогнище або на шибеницю.

Історія інквізиції — це така темна пляма на загальному тлі Римо-Католицької Церкви, що сам Папа Іван Павло II змушений був визнати, що дії інквізиторів були занадто жорстокі.

Коментуючи цю важливу для історичної науки подію, Кардинал Йосиф Рацінґер, який очолює Конгрегацію доктрини віри і має великий вплив на доктрину і на політику Ватикану, сказав: „Відкриття архівів демонструє, з одного боку, щиру і похвальну прихильність Церкви до загальнолюдської культури, а з другого — її переконаність у тому, що вона має силу гідно зустріти будь-яку критику і найвимогливіше наукове розслідування її діяльности".

Серед 4,500 томів документів, що відтепер будуть доступними для вивчення, є також складені Ватиканом списки заборонених книг і протоколи гарячих дебат з приводу цих заборон.

Хто схоче ознайомитися з цими томами, повинен дістати спеціяльний дозвіл від Ватикану і бути співробітником якої-небудь дослідної установи.

Куба звільнить політичних в'язнів

Маямі, Фла. — Вістку про те, що кубинський уряд, у відповідь на прохання Папи Івана Павла II під час його відвідин Куби минулого місяця про звільнення так званих „в'язнів сумління", Ватикан прийняв з великим задоволенням і радістю.

На пресовій конференції в Гавані у четвер, 13-го лютого, Алехандро Ґонзалєз, речник кубинського міністерства закордонних справ, заявив перед репортерами засобів масової інформації, що Куба звільнить з ув'язнення „декілька тузінів" арештантів, імена котрих були на листі представлений урядові Куби ватиканським державним секретарем кардиналом Анджельом Содано, під час тижневих відвідин Куби Папою минулого місяця. Крім того, він підкреслив, що крім згаданих арештантів, Куба має в пляні також звільнити й інших, беручи до уваги „гуманітарну базу".

Ґерардо Санчез Санта Круз, керівник Кубинської комісії людських прав і національного замирення, у телефонічній розмові з Гавани підтвердив ці вістки, зазначуючи при тому, що покищо не знають ні одного прізвища, хто належатиме до тих щасливців.

Аналітики уважають, що точного списка скільки політичних в'язнів буде звільнено мабуть таки не вдасться отримати з уваги на те, що досі офіційні чинники кубинського уряду постійно твердили, що у тюрмах їхньої країни немає політичних в'язнів, тільки звичайні кримінальники.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ПОШУКИ ШЛЯХІВ ДЛЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ПРЕСИ

КИЇВ. — Тут відбувся семінар на тему "Чи може бути вільна преса у невільному суспільстві?" Президент Українського Медіа Клюбу (УМК) Сергій Набока привернув увагу до процесу згортання в Україні "однієї з підвалин демократії — свободи слова". На його думку, процес демократизації інформаційного простору зупинився ще за часів Президента Леоніда Кравчука. С. Набока вважає, що утиски свободи слова починаються з прихованої цензури аж до відвертих спроб перебрати котролю над виданням. Учасники дискусії, торкаючись питання фінансової залежности засобів масової інформації, зійшлися на думці, що єдиний вихід для видання "зіп'ятися на ноги" — успішна комерційна діяльність та допомога чужоземних фондів. Віцепрезидент УМК Микола Вересень зосередив увагу на розумінні самого поняття "свобода слова", зазначивши, що "журналісти часто йдуть на такі кроки, як служіння ідеї, яка їм не належить". Головний редактор інформаційно-аналітичного щоденника "Політичні хроніки" Ірина Погорєлова переконана, що свобода слова — це завжди особистий вибір журналіста, який не залежить від ситуації в країні. Дійсно незалежний журналіст не може розраховувати на безпечні умови праці. Загалом учасники дискусії зійшлися на думці, що журналісти у своїй діяльності повинні виходити з принципу поваги до громадян.

ВЕТО ПРЕЗИДЕНТА ВІДКИНУТИ НЕ ВДАЛОСЯ

КИЇВ. — Народні депутати України завершили розгляд закону про порядок проведення виборів депутатів міської, районних у місті Києві рад та голови Київської Міської Ради з зауваженнями Президента. Відкинути вето Президента не вдалося, отже зберігається чинність постанови, прийнятої Верховною Радою України 6-го лютого, якою підтверджено, що чергові вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, в тому числі депутатів та міських голів у містах Києві та Севастополі призначено на неділю, 29-го березня 1998 року, у відповідності з Конституцією і законами України.

ПІДСУМОК ПРАЦІ УРЯДУ ЗА СІЧЕНЬ 1998 РОКУ

КИЇВ. — На засіданні Кабінету Міністрів України розглянуто підсумки праці промисловости у січні цього року, розрахунків та погашення заборгованости за спожиті теплову, електричну енергію та природний газ. Урядовці відзначили, що в січні випуск продукції зріс на 0.8 відсотка. Приріст зафіксовано на підприємствах чорної та кольорової металюргії, хемічної та нафтохемічної промисловости, а також промисловости будівельних матеріялів. Водночас скоротилися обсяги виробництва на підприємствах Міністерства Агропромислового Комплексу, Міністерства Енергетики, Укрцементу. У легкій промисловості виробництво скоротилося в 10 разів. Не вдалося зупинити спад виробництва у Київській, Кіровоградській, Полтавській та інших областях. Прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко звернув увагу на вкрай незадовільний рівень виробничих показників підприємств Херсонської та Полтавської областей. У Криму, Одеській, Миколаївській областях, а також в Києві та Севастополі не погашуються борги та не ведуться розрахунки за газ і електроенергію. Тобто, не виконується розпорядження Уряду про припинення безплатного постачання боржникам електроенергії та газу. Незадовільною визнано працю деяких керівників енергетичних і нафтогазових компаній. Порушено питання про усунення голів відкритих акціонерних товариств "Сумигаз", "Тернопільгаз", "Дніпрогаз", які продовжують постачати газ без оплати.

ПІДПРИЄМЦІ ГОТОВІ ДО СПІВПРАЦІ

КИЇВ. — Голова Ради підприємців при Кабінеті Міністрів Євген Червоненко на нараді з питань підприємництва заявив: "Ми готові працювати з вами, Президенте! Ми впевнені, що в цій залі сидять люди, яким набридло давати хабарі. Хочемо запевнити, що не влада — це гроші, а навпаки: гроші — це влада".

КРИМСЬКІ ПІДПРИЄМЦІ ДУМАЮТЬ ІНАКШЕ

КИЇВ. — Голова Спілки підприємців Автономної Республіки Крим Олександер Дудков заявив: "Ми з жахом очікуємо нових постанов Кабінету Міністрів. Таке відчуття, що пишуться вони за кордоном". Він повідомив, що привіз до Києва відеокасету з записом, зробленим прихованою камерою, на якій зафіксовано як державні чиновники займаються рекетерством. На його думку, "кляса середнього чиновника вже зараз проводить переговори з різними політичними силами за збереження власних місць".

У СВІТІ

У ЧЕТВЕР, 12-ГО ЛЮТОГО, у газеті „Вашінгтон Пост" була надрукована вістка про те, що інспектори Організації Об'єднаних Націй в Іраку знайшли документ, який підказує, що у 1995 році Росія договорилася з Іраком про продаж йому відповідного котла для ферментування, котрий може бути уживаний при виробництві біологічної зброї масового знищення. Росія відразу це категорично заперечила заявляючи, що „Росія ніколи не робила жодних договорів з Іраком, які переступали б міжнародні санкції". У той самий час російський міністер оборони Ігор Сергеєв, публічно накинувся у Москві на секретаря Департаменту оборони ЗСА Вілліяма Когена, який там був з офіційними відвідинами, за те що ЗСА погрожують Іракові військово-збройним ударом і підкреслив, що коли це здійсниться, то це може пошкодити військовим співпрацям між Росією і ЗСА.

ДРУГІ З ЧЕРГИ ЗАХОДИ Европейського союзу пробувати зупинити жорстокість і насильства в Альжирії знову не були більш успішними, як і попередні. Делеґація Европейського парляменту повернулася з нічим після п'ятиденного перебування в Альжирії, країні котра впродовж останніх шістьох років терпить від жахливих жорстоких різанин і масового нищення цивільного і в нічому невинного населення, що вже до сьогодні нараховує понад 75,000 жертв.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 12-ГО ЛЮТОГО, президент Билл Клінтон і республіканське керівництво Конгресу зазнало значного неуспіху, коли Федеральний суддя вирішив, що президентське вето поодиноких точок у законопроєкті видатків і оподаткувань є неконституційним, бо згаданий законопроєкт повинен бути підписаний або відкинений Президентом в цілості. Суддя Томас Гоган з окружного суду у Вашінгтоні, вирішуючи це питання, підкреслив, що згадане президентське вето, незаконно дозволяє Президентові „вибирати і перебирати поміж точками пропонованого законопроєкту та вирішувати котрі з них залишаться чинними". Це рішення судді Т. Гогана, простеляє шлях до конкретного і остаточного вирішення цього питання у Верховному суді ЗСА.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН І віцепрезидент Ал Гор були зі щирістю та теплотою прийняті своїми демократичними однопартійцями в Капітолю, куди він прибув, щоб запропонувати спільну програму для бурхливої виборчої кампанії у листопаді. Згадана програма базується на традиційних демократам постійно проголошуваних засадах — зміцнення соціяльного забезпечення, поліпшення медичного забезпечення, поширення „Медікер" — програми державного медичного забезпечення для пенсіонерів, збільшити кількість учителів для публічних шкіл і піднести ставку одногодинної мінімальної заробітної платні на 1 дол. більше.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.
UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Одна дата — два епізоди

Перші мешканці Землі передавали факти про подвиги і життя своїх попередників з уст до уст і з роду в рід. З часом побачили, що це не є надто тривала система, бо в сіру давнину дуже часто переводилися цілі роди та загибали племена від природних чи інших нещасть, а з ними щезала і пам'ять про їхнє минуле. Тоді почали викарбовувати історію на на стінах печер чи розмальовувати на звірячих шкурах, а коли людина опанувала письмо, то минувшину своїх попередників записувала у книгах і ці останні збереглися до наших днів. З них знаємо, що в день 22-го лютого на американській землі збулися народини — початки двох епізодів-подій, котрі мали надзвичайний вплив на майбутність Америки та американської України.

День 22-го лютого в історичному календарі Америки зазначений як свято — це день народження першого Президента Америки. Тому 266 років у новій колонії Британської імперії — Вірджінії, в повіті Вестморленд, 22-го лютого 1732 року в родині заможного плянтатора Вашінґтона народився син, якого назвали Джорджем. Мабуть, ніхто з присутніх при його народинах не застановлявся над тим, яку долю пішле йому Господь, бо в тодішньому „новому світі" кожний кував свою власну долю. Маючи непересічні можливості, котрі вповні використав, здобуваючи найкращу на той час освіту, котра в майбутньому разом з його особистими здібностями дала йому змогу виконати Богом, долею та народом призначене завдання — вибороти незалежність і дати початок новій державі, майбутній потузі світу. Він член вірджінської леґіслятури від 1759 до 1774 року і делеґат до Континетального конґресу в 1775 році. Літом того ж року перебирає провід над Континентальною армією. Після кількох невдач і цілого ряду злиднів, які постійно переслідували ним очолювану армію, переміг британців 25-го грудня 1776 року у Трентоні, Н. Дж. До кінця Війни за незалежність займає становище головнокомандуючого армією, перемагаючи остаточно британські війська біля Йорктавну, у Вірджінії, 19-го жовтня 1781 року. Мабуть, тому саме його генерала Дж. Вашінґтона обирають на першого Президента ЗСА, становище котре він займає впродовж двох каденцій. Для Америки Дж. Вашінґтон став батьком і творцем нової держави, котрий постійно намагався застосовувати демократичні ідеали в правління і керівництво молодої держави. Він скріплює становище президента, формує перший кабінет і створює державний банк. Під час його президентури прийнято перших десять поправок до Конституції, котрі названо „Хартією прав".

Того ж дня 22-го лютого народилася чи радше мала свій початок організація, котра стала основним фундаментом об'єднаного життя американської України. Тому 104 роки, а точніше 22-го лютого 1894 року в місті Шамокіні, в Пенсильванії, відбулися установчі збори Українського, тоді ще „руського" Народного Союзу. Це була важлива подія в історичному житті та розвитку українського громадського життя на землі Вашінґтона, про котру вже 1-го березня 1894 року в „Свободі" було надруковано під промовисти заголовком „Совершишася", з цитатою слів Тараса Шевченка:

„І, о диво — трупи встали, і очі розкрили!
І брат з братом обнялися і проговорили
— слово тихої любови"

А дальше повідомлялося, що дня 22-го лютого 1894 року, в якому вся Америка обходить річницю уродин славного Вашінґтона, хороброго і мужнього борця за волю і права людства, о дев'ятій годині ранку зійшлися українські (в оригіналі написано „руські")священики, делеґати українських братств і патріоти-українці з усіх сторін, до української церкви в Шамокіні, Па.,благати Господа, щоб допоміг щасливо почати таке важливе діло — заснування Українського Народного Союзу.

Метою організаторів і завданням організації було об'єднання української громади та служіння своїм членам — українським поселенцям та їхнім нащадкам і українському народові - державі. Впродовж 104 років УНС виконує це завдання, за що й назвала його громада „Батьком- Союзом", бо завжди був готовий допомогти потребуючим і стати в обороні України та її народу. Про осяги УНС в минулому немає потреби писати, бо це вже історія, а теперішність і майбутність посвідчать самі за себе. У травні 1998 року УНС відбуде в Торонто першу в Канаді, але вже 34-ту з черги Конвенцію своїх делеґатів.

Отже, день 22-го лютого став днем небуденних двох епізодів, які мали надзвичайний вплив на життя і буття майбутніх поколінь, котрих свідками і спадкоємцями стали також і ми.

Ярослав Гайвас

ЗАГРОЗЛИВА СИТУАЦІЯ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Близький Схід перетворюється в комплекс складних і небезпечних вогнищ. Ізраїльсько-арабський конфлікт триває вже десятиліття. Американсько-іранський — також вже вдруге десятиліття. Американсько-іракський хоч наймолодший між ними, але погрози ЗСА розв'язати його бомбами і ракетами, а відтак ще й сухопутною армією, можуть кожного дня перетворитися у нелюдську м'ясорубку. Туреччина завдяки ЗСА виросла на найбільшу мілітарну потугу в тому районі і зовсім відверто виявляє аґресивні територіяльні потягнення проти Греції, що почалося роки тому турецькою окупацією частини острова Кипр, а до того внутрішній турецько-курдський конфлікт перетворився в народовбивство, і кінця тому не видно.

Туреччина хоче відігравати все більшу ролю

Туреччина з 62 мільйонами населення, найбільша простором на цілому Близькому Сході, ввійшла в тісний військовий союз і далекойдучу співпрацю з Ізраїлем, другою по Туреччині воєнною потугою цього обширу. Немає сумніву, що цей союз спроможний подолати всі держави Близького Сходу поодиноко і разом. Здавалося б, що в такій ситуації передові держави світу і міжнародні установи, передусім Організація Об'єднаних Націй, мирне полагодження тих конфліктів уважатимуть першочерговим завданням своєї політики, але воно далеко не так. Радше навпаки. Всім державам, які можуть щось зробити, першою ціллю є забезпечити собі постачання, або навіть домінацію енерґетичних засобів Близького Сходу, бо тут, і ще на довший час, будуть головні джерела тих засобів.

Останнім часом Туреччина виходить на передове місце у політиці в тому обширі. Вона навіть виявила ініцíятиву в полагоджуванні американсько-іракського конфлікту. Чисельна турецька делеґація прибула до столиці Іраку, Баґдаду, щоб разом з Росією і Францією допомагати мирно полагодити цей конфлікт. Вислання своєї делеґації до Іраку Туреччина узгіднила тільки з урядом Іраку, не інформуючи офіційно інших держав, занґажованих у цьому конфлікті. Цим Туреччина заявила і конкретними фактами підкреслила, що в справах Близького Сходу без неї вирішувати підставових питань не можна. Україна, як одна з головних чорноморських держав і більших сусідів Туреччини, мусить разом з іншими прийняти це до відома і зробити для себе відповідні висновки. Тим більше, що ця проблема не така проста.

Під кінець 1997 року відбулися наради Европейського союзу. До участи в нарадах було запрошено представників деяких новопосталих держав. Між ними Естонію, що викликало білу гарячку в Москві і бурю серед турецьких військових кіл та їхніх численних спільників у різних таємних і нелеґальних акціях. А ще більше обурення в турецьких військово-політичних колах викликав факт, що Европейський союз відмовився прийняти Туреччину до свого складу. Туреччина вже раніше зголосила своє бажання бути повноправним членом ЕС, дуже її в цьому підтримував Вашінґтон на чолі з Президентом Клінтоном. Тому після відмови ЕС прийняти туди Туреччину ЗСА також не приховували свого невдоволення. Але цим разом скоро стихло. Для цього були важливі причини. Між ними, насамперед, збройна окупація турецькою армією частини грецького острова Кипр під претекстом, що там живе чимало турків. Після цього Туреччина відмовляється відтягнути свої війська звідти, та ще й погрожує Греції дальшими агресивними акціями. В Туреччині живе понад 10 мільйонів курдів, яким відмовлено в усіх національних і громадських правах. Турецька влада вбиває курдських провідників, а курдські селища тероризує військовими операціями, в яких звичайно гинуть мирні люди. Турецький уряд забороняє курдам уживати публічно свою національну назву і рідну мову.

До злочинів був причетний уряд

Врешті це стало предметом міжнародного занепокоєння. Зокрема турецький вандалізм задокументовано на форумі Европейського союзу. Теперішній уряд Туреччини вже не має змоги це замовчувати. Прем'єр-міністер Месут Їльмаз опублікував навіть певні офіційні документи. Він публічно звинуватив попередній уряд прем'єра Тансу Чіллер, що вищі урядовці не лише толерували ці злочини, а навіть самі брали у них участь. У листопаді 1996 року поблизу міста Сусурлюк, в середній Туреччині, стався автомобілевий випадок, в якому три пасажири загинули, а одного важко поранено. Серед мертвих були шеф турецької поліції, один з головних керманичів „груп вбивників" Абдулля Катлі та кого коханка, а раненим вийшов провідний курдський політик Седат Бучак, який одночасно був донощиком і співпрацював з турецькими вбивниками. Спочатку слідство в тій дивній справі вело міністерство внутрішніх справ на чолі з Меґметом Аґаром. Запитуваний у тих справах Аґар відповів: „Чи ми маємо поборювати курдів розпилювачами проти комах? Якщо це є злочин, я буду його поповняти ціле життя!" Злочини ці відкрито і опубліковано після того, коли слідство перебрано від міністерства і поліції та передано директорові інспекторів при уряді, Кутлеві Савасові.

Одначе, відкриваючи для громадської опінії ці злочини, прем'єр Їльмаз заявив, що він не подає до публічного відома все виявлене, бо це мало б застрашуючі наслідки. Він, наприклад, старався оправдати командування збройних сил, зокрема генерала Доґана Ґуреса, який в час антикурдських варваризмів очолював генеральний штаб турецьких збройних сил. Цей його штаб, коли Абдулля Катлі та його злочини стали загально відомі, перекинув убивника курдів за кордон, на пост функціонера для окремих справ. Аж по якомусь часі його забрали до Туреччини — на вимогу країн, де він перебував, бо крім вбивств він займався контрабандою наркотиків і фальшуванням документів. В документах стверджено, що найбільше вбивств та інших злочинів сталося від 1961 до 1969 року. За той час турецькі секретні служби разом з групами вбивників фізично знищили понад 1,500 курдських політиків, провідних суспільних діячів, журналістів, підприємців і взагалі значніших громадян — зброєю, отруєю та іншими засобами морду. Ці криваві орґії відбувалися не лише на терені Туреччини, але й інших держав. Наприклад, у Сирії турецькі аґенти при активній помочі ізраїльської розвідки Моссад здійснили атентат на курдського лідера Абуллю Окаляна, але вбити його все ж не вдалося.

Найбільшим міжнародним злочином була спроба вбивства азербайджанського президента Ґейдара Алієва. Атентат заплянували у зв'язку з державним переворотом в Азербайджані, що його головним майстром був власне Катлі. Замах цей також не вдався, бо тодішній президент Туреччини Сулейман Демірель — було це 1995 року — довідався про цей плян і особисто остеріг президента Алієва. Яка держава і сили стояли за тим і хто фінансував — про це в документах президента Їльмаза не сказано. То вже була п'ята чи шоста спроба вбивства президента Алієва, колишнього шефа азербайджанського КҐБ та члена московського Політбюра.

А найголовнішим чинником є нафта

Щоб домалювати цю картину до кінця, треба сказати, що, не зважаючи на погрози Вашінґтону, Туреччина, союзник Америки, перетранспортовує велику кількість іракської ропи через свої нафтові трубопроводи на західній ринок, де покупців не бракує, але преса, навіть американська, тільки врядигоди пише про це. То чи диво, що Европейський союз відмовився прийняти Туреччину у свій склад?

Президент ЗСА і його Уряд, навчені такими прикладами, намагаються не допустити до подібних на сусідньому до Близького Сходу терені, а саме в районі Каспійського моря і середньоазійських ісламських країн, де відкрито нафтові резерви та інші цінні сирівці у великій кількості. Секретар Департаменту торгівлі Вілліям Дейлі повідомив турецьке міністерство зовнішніх господарських зв'язків, що Вашінґтон обрав Стамбул місцем великої конференції, на якій аме-

(Закінчення на стор. 3)

✍ З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Відбудова собору продовжується

Заклик Товариства св. Андрія, який появився в „Свободі" 8-го січня ц. р. під заголовком „Михайлівський собор відбудовується, але якій Церкві він буде належати?" в загальному знайшов підтримку української громади, за що ми всім є дуже вдячні.

В „Свободі" появились також два листи до редакції, пов'язані з вище згаданим закликом, а саме: 22-го січня лист Петра Матули п. з. „Неймовірна можливість" та 28-го січня Галини Петренко п. з. „Кому ж задзвонять дзвони?"

П. Матула в своєму листі закидає Товариству св. Андрія, що воно застосовує шантаж, звертаючись за пожертвами до української діяспори на дзвони Свято-Михайлівського собору, мовляв, жертвуйте, бо інакше цей собор може попасти в руки Московської Патріярхії.

На жаль, це не шантаж, а дійсність в Україні, в якій живе Українська Православна Церква Київського Патріярхату. Товариство св. Андрія в цьому випадку є лише „носієм поганих вісток", яким у давнину володарі відтинали за такі вістки голови.

Голова столичної державної адміністрації Олександер Омельченко на запит журналіста, „чи відбудовані національні святині (малось на увазі, між іншими, Свято-Михайлівський золотоверхий собор) слугуватимуть музеєм, чи культовою спорудою", дав таку відповідь: „Музей чи діюча церква? Я думаю, все залежатиме від фінансової участи у роботах реконструкції храму самої церкви. У випадку активного фінансування, суттєво заощаджуючи фонди місцевого бюджету, церква по праву зможе сама визначити долю пам'ятника. Якщо ж увесь тягар ляже на плечі міського бюджету, тоді право вирішувати лишається за виконавчою владою".

Тут посадник не уточнює, яку саме церкву має на увазі. Це може бути будь-яка Православна Церква, не конче Церква Київського Патріярхату.

І далі додає: „У розмові з Патріярхом Філаретом я ставив питання про те, щоб половину, або близько до неї суму вніс Київський Патріярхат" („Вечірній Київ" з 5-го лютого 1997 року).

Так говорить посадник Києва, на плечі якого тепер впав тягар відбудови Свято-Михайлівського собору, та який, серед високих урядових осіб України, найбільш прихильно наставлений до Київського Патріярхату.

Відповідь О. Омельченка можна розглядати в залежності від того, як ми дивимось на Україну. Якщо ми уявляємо Україну, якою ми хотіли б її бачити, то безперечно цю відповідь можна оцінити як шантаж. Якщо ж ми бачимо Україну такою, якою вона є, то знаємо, що ніякого шантажу у цій відповіді немає. Ця відповідь відображує існуючу там політичну дійсність.

Недавно стало відомо, що посадник Києва вже не сподіється від Київського Патріярхату внеску „половини або близької до неї суми" фондів відбудови собору, а лише закупу дзвонів. Рівнож ми довідались, що Київський Патріярхат не має навіть фондів на придбання дзвонів. То ж коли Патріярх Філарет звернувся до нас за допомогою, то ми взялись за це завдання, як уміли, можливо не зваживши кожне речення в заклику, одначе в нас не було найменших інтенцій когось шантажувати, чи ображувати.

Я є цілковито згідний з фактами про Свято-Михайлівський собор, які наводить П. Матула, як рівнож з його висновком, що нема ні логічної, ні моральної основи, щоб відбудовану Україною церкву віддати у власність Москви.

Але подібні факти можна навести про Києво-Печерську Лавру. Почаївську Лавру, історичні, ще з княжих часів, церкви Чернігова та подібні храми інших міст України. Чи може П. Матула дати відповідь, на підставі якої логіки чи моралі вони є в руках Московської Патріярхії?

Лист Галини Петренко писаний в більш примирливому тоні. Вона висловлює слушні сумніви, чи можна закінчити будову дзвіниці, відлити дзвони, вставити їх за короткий час чотирьох місяців. Будучи інженером-будівельником, з досвіду знаю, що не всі проєкти виконується у визначеному реченці. Одначе швидкість, з якою відбудовується дзвіниця, мене приємно заскочила. Коли в кінці серпня була там лише розрита яма, то під час мого останнього перебування в Києві в грудні 1997 року вже був закладений фундамент собору, а стіни дзвіниці були на рівні триповерхових будинків. Також сповістила „Свобода" з 14-го січня, що дев'ять дзвонів для Свято-Михайлівського манастиря мають вилити працівники волинського ливарного заводу. Хто знає, може дзвіницю справ-

(Закінчення на стор. 3)

Іван Головінський

УКРАЇНСЬКА ОСВІТА В ПЕРЕХОДОВІЙ СТАДІЇ

I

Розвал совєтської імперії в 1991 році відкрив можливість для педагогів і політичних науковців студіювати в деталях освіту в переходовій стадії — від російщення і марксизму-ленінізму до плюралізму і національного утотожнення. Цей процес протягом минулих семи років ще не дійшов до кінця. Триває гостра боротьба поміж педагогами національно-державницької орієнтації та залишками старої партійно-совєтської номенклятури. З-поміж усіх республік колишнього Совєтського Союзу Україна є найкращим місцем, де можна студіювати цей процес. Понад сімдесят років освіта в Україні була опанована марксистсько-ленінською ідеологією та інтенсивним процесом російщення. На жаль, залишки російщення можна знайти в Україні досьогодні, сім років після проголошення незалежности.

Освітня система в колишньому Совєтському Союзі підлягала централізованій адміністрації і плянуванню. Як загально відомо, всі школи були державними, приватні взагалі не існували. Міністерство освіти в Москві вирішувало усі справи, пов'язані із освітою. Міністерства освіти союзних республік були підпорядковані Москві. Без уваги на ділянку спеціялізації, всі студенти мусіли студіювати марксистсько-ленінську філософію, історію комуністичної партії, науковий комунізм, політичну економію, науковий атеїзм та марксистсько-ленінську етику і естетику.

Головні догми колишньої совєтської освіти можна б коротко з'ясувати, як беззастережне підкорення одиниці диктатам партії та комуністичної ідеології. Основною ціллю освіти було виховання „нової людини", „будівничого комуністичного суспільства". Підставовою методою виховання була теорія колективу, опрацьована Антоном Макаренком. Совєтські педагоги стверджували, що школи повинні бути, згідно з вимогою Леніна, одним із засобів „диктатури пролетаріяту". Відомі совєтські педагоги дошкільного виховання Малкова і Радіна вимагали, щоб комуністичне виховання починалося від дитячих ясел. В Україні від 1931 до 1941 років появлявся журнал під промовистим наголовком: „За Комуністичне Виховання Дошкільників". Совєтський міністер освіти Кайров писав у 1960-их роках, що партія мусить розвивати педагогіку як основний засіб успішного виховання нової людини, будівничого комуністичного суспільства. До якої міри партія контролювала усі сфери наукового життя, може засвідчити коротка цитата із „Большой Советской Енціклопедії", виданої в 1952 році, де дослівно читаємо: „Совєтська дефектологія була під впливом геніяльного Сталіна, його навчання про мову і думання..." (том 14, стор. 171).

Як відомо, виховання в колективі і для колективу було основним принципом совєтської ідеології. Згадану тезу опрацював Антін Макаренко, котрого вважали теоретиком комуністичного виховання. Він стояв на такій „діялектиці", що суспільство, як історичне прогресиюче середовище, має вплив на людину, стверджуючи рівночасно, що людина створює суспільну систему і може змінити її. Це переконання, що освіта може створити нове суспільство, захоплювало його. Макаренко наголошував: щоб перевиховати людину, не треба брати до уваги її минуле. Згадані переконання поставили його в противенстві до педології, котра в той час була поширеною в Европі. Педологія, як наука про розвиток людини, твердила, що на розвиток особовости дитини впливає так само оточення і виховання, як успадковані передумови когнітивних і емоційних первнів.

В основі педагогічної теорії Макаренка лежало вчення про колектив. Він розумів колектив, як інтеґральну частину суспільства, в середовищі котрого розвинувся колектив як соціо-історичний феномен. На його думку, формування колективу повинно бути основним завданням соціялістичного суспільства. Совєтські психологи і педагоги твердили, що тільки через колектив одиниця може стати членом суспільства. В інтерпретації Макаренка, потреби і бажання завжди повинні стояти на другому пляні, в порівнянні до потреб колективу. Тут ми бачимо виразно різницю поміж демократією і тоталітарною системою, базованою на диктатурі пролетаріяту. В демократичному устрої держава служить одиниці. В комуністичній тоталітарній системі одиниця повністю підлягала державі. Заперечуючи індивідуальність одиниці, Макаренко твердив, що особливість одиниці може змінитися під впливом колективу. Застосовуючи діялектичну логіку, Макаренко запропонував теорію „парадоксального гуманізму". Він твердив, що жорстокість є найвищою формою гуманізму, бо вона примушує силою людину працювати для загального добра, в котре вірить колектив. Парадоксальний гуманізм нагадує нам думки Сеченова, російського фізіолога XIX століття. Він твердив, що можна виховати людину-автомата, котра беззастережно виконуватиме волю колективу. Трагічні наслідки „парадоксального гуманізму" загально відомі. Вони виявили себе яскраво в Китаї і Камбоджі, а його першою жертвою була Україна. Протягом сімдесяти років педагогів України вишколювано і індоктриновано на засадах марксизму-ленінізму. Цей факт минувшини треба брати до уваги, щоб зрозуміти сучасні намагання та зусилля впровадити Україну в русло европейської освіти. Пригляньмося коротко, який є кількісний стан шкільництва в Україні в минулих кількох роках. Як писав Дробнохот в журналі „Рідна Школа", у 1995 році мережа шкільництва в Україні охоплювала приблизно 23,455 шкіл. В тому числі 22,279 шкіл різного роду та 1,176 професійних закладів. За даними професора Яблонського, в 1995 році існували в Україні 754 вищі школи першого і другого ступеня акредитації, включаючи 14 клясичних і 45 технічних університетів, 30 академій та 72 інститути. В них навчає приблизно 6,250 професорів, докторів наук, та 36,650 доцентів і надзвичайних професорів. В минулих трьох роках відкрито новий університет в Луцьку, зорганізовано філію Університету „Києво-Могилянська Академія" в Острозі, як також ліцей в Тернополі піднесено до рівня коледжу і прилучено його, як філію, до Університету „Києво-Могилянська Академія".

(Продовження буде)

Новий ансамбль вітає громаду Ню Йорку

Ансамбль „Українська родина"

На святі „Засвічення ялинки" в „Самопомочі" в Ню Йорку щороку традиційно виступають колядники. Цього року українську громаду привітав ансамбль „Українська родина", створений з новоприбулих українців. Керує ним членка 64-го Відділу СУА, викладач УМІА, музиколог Оксана Лиховид.

Святочна різдвяна композиція з колядок, віршів, жартів прозвучала, як маленька музична вистава і принесла слухачам радість і задоволення, а багато хто підспівував разом з колядниками. Наймолодші „артисти" одержали від Нюйоркської Округи СУА гарні різдвяні подарунки.

Особливістю цього новоствореного ансамблю є те, що тут співають родинами, наприклад, подружжя Леся і Михайло Прадиус та їх діти Галя і Андрій, а також Ігор Сташишин з дітьми Софійкою і Степанком. Їм допомагають членка 64-го Відділу СУА Олена Лозова та члени 1-го Відділу СУА Стефанія Лопух.

Ансамбль „Українська родина" виступив також із своєю святковою програмою у церкві св. Духа в Брукліні, в українських установах Ню Йорку, а 2-го січня взяв участь у різдвяній зустрічі, яку проводив Літературно-Мистецький Клюб і галерія „Маяна". Тут було відтворено давні традиції українського Різдва і прозвучали старовинні лицарські колядки у виконанні Лаврентії Туркевич (супроводжувані цікавими мистецькими прозірками). А потім ансамбль виконав музично-поетичну композицію „Добрий вечір тобі, пане господарю". Вечір пройшов цікаво і багатолюдно, були присутні чимало новоприбулих українців, які теж включилися в музичне дійство і співали присутнім коляди своїх місцевостей (як, наприклад, вчителька з Закарпаття Марія Греба).

Організатори різдвяної зустрічі Ярослава Геруляк і Оксана Лиховид сподіваються, що такі „родинні" зустрічі, на які запрошуться родичів разом з дітьми, сприятимуть кращому засвоєнню і збереженню молодшим поколінням багатих і прекрасних народних традицій України.

Ансамбль „Українська родина" також виступив перед Владикою Василем Лостеном, який відвідав церкву св. Духа у Брукліні, Н. Й., під час Різдвяних свят. 11-го січня учасники ансамблю вітали парафіян на чолі з о. Патрикієм Пащаком, ЧСВВ, під час просфори в залі школи при церкві св. Юра в Ню Йорку, а також виступали у Кредитівці „Самопоміч", де О. Лиховид задеклямувала спеціяльно написаного нею вітального вірша.

А тепер, як повідомили учасники ансамблю „Українська родина", вони готують нову програму „Вечір української пісні й гумору", з якою плянують виступити перед українською громадою Ню Йорку навесні.

Ольга Кос-Стефанишин

ПОДІЇ

ВЕЧІР КЛЯРНЕТОВИХ ДУЕТІВ

Ню Йорк. — Літературно-Мистецький Клюб влаштовує концерт клярнетових дуетів, який відбудеться у п'ятницю, 20-го лютого, початок о год. 7-ій вечора. У виконанні Андрія Мілявського і Максима Панченка звучатимуть твори Крайцера, Л. Моцарта, В. А. Моцарта і інших композиторів. Адреса ЛМК — 136 Друга аве., Ню Йорк, 4-ий поверх.

ВИКОНАННЯ СИМФОНІЇ М. КОЛЕССИ

Веніс, Фла. — Тут у п'ятницю і суботу, 27-28-го лютого ц. р., у виконанні Венісько? симфонічної орхестри під керівництвом Веслі Джана Шумахера звучатиме Перша „Карпатська" симфонія М. Колесси. Концерти відбудуться у Church of the Nazarine, 1535 East Venice Ave. Як повідомляється у програмках концертів, після виконання симфонії на честь М. Колесси звучатиме український гимн.

Початок концертів: у п'ятницю, 27-го лютого — о год. 8-ій вечора, у суботу, 28-го — о год. 4-ій після полудня та о 8-ій год. вечора. Квитків у касі не продаватиметься; їх можна замовити, телефонуючи на число (941) 488-1010.

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

ти продажу українських турбін російським компаніям, які будують в Ірані атомну електростанцію. Оскільки Росія зігнорувала заклики ЗСА скасувати цей контракт на суму 800 млн. дол., Вашінгтон робить усе для того, щоб зірвати доставу в Іран українських турбін. Якщо Україна відмовиться від продажу, ЗСА обіцяє їй кращі економічні відносини і тіснішу мирну співпрацю в ядерній енергетиці.

Минулого року Президент Леонід Кучма пообіцяв не доставляти турбіни для іранської атомної електростанції. Він також сказав, що Україна ніколи не допомагатиме Іранові, Іракові чи Лібії розвивати зброю масового знищення. Пізніше, однак, українські урядовці заявили, що Уряд дозволив харківському заводові виконувати замовлення на турбіни.

Відбудова...

(Закінчення зі стор. 2)

ді закінчать на час.

Обом дописувачам, Петрові Матулі і Галині Петренко, дякую за підтримку збірки на закуп дзонів, яку вони висловили в кінці їхніх листів.

Цю відповідь я хотів би закінчити уривком з листа Єпископа Даниїла, ректора Київської Духовної Академії і Семінарії, з 21-го листопада 1997 року:

„У нас багато приємних новин. Дуже швидкими темпами ведеться відбудова Михайлівського золотоверхового собору. До травня наступного 1998 року дзвіниця повинна бути відбудована. Дзвони повинна забезпечити наша Церква. Тільки це буде дуже дорого коштувати і я не є певний, чи наша Патріярхія зможе ці кошти забезпечити... Нам вже остаточно передали будинок ч. 8 на вулиці Трьохсвятительській — 'Корпус Старшої Братії'. Сьогодні вже отримали й документ-ордер. Так що можете за нас порадіти".

І я дійсно, може вперше, радію за них. Чому б нам всім за них не порадіти?

Збірку на Фонд Відбудови Свято-Михайлівського золотоверхого собору Товариство св. Андрія продовжує. Бажаючих скласти звільнену від податків пожертву просимо надсилати на адресу: St. Andrew's Society, c/o Anna Wojtiuk, 162-4 East 23rd Street, Paterson, NJ 07514, виставляючи чеки на St. Michael's Cathedral Fund.

Михайло Герець
Ратерфорд, Н. Дж.

Загрозлива...

(Закінчення зі стор. 2)

риканські державні чинники подадуть свої пляни господарської розбудови в країнах Близького Сходу і участи в тій розбудові американських капіталів в сумі понад 60 блн. дол. Запрошено Азербайджан, Болгарію, Вірменію, Грузію, Казахстан, Киргизстан, Румунію, Росію, Таджикістан, Туреччину, Туркменістан, Україну, Узбекістан. З Росією, мабуть, ще перед тим узгіднено цей проєкт, бо перед опублікуванням тих плянів американські чинники погодилися на побудову центрального нафтового трубопроводу з Тангізу, найбільшого родовища ропи, через Росію, і в Новоросійську буде побудований новий порт американськими коштами. Дотепер американські чинники відмовлялися від такого нафтотрубопроводу, бо тоді достава ропи і її дериватів буде під російським контролем. А тепер, видно, змінили думку. З чим нерадо погодиться, якщо взагалі погодиться, Туреччина, бо вона плянує будувати нафтотрубопровід через свою територію. А з тим не годиться Вашінгтон, бо цей нафтотрубопровід ішов би частинно через Іран.

ЗВЕРНЕННЯ

До всіх українців в Україні і не в Україні сущих!

Історія буття та свідомости України й світового українства обіймає тисячі років, а наша культура належить до найбільш розвинених, самобутніх, духово й естетично багатих у світі. Ця історія віддзеркалена в багатьох дослідженнях.

І все ж, Україну і українство знають мало, навіть у самій Україні, бо історія, культура, феномен українства або замовчувано, або висвітлювано як похідні від інших, а то й цинічно фальсифікувалося. І це за умови, що понад 20 мільйонів українців живуть у 64 країнах світу, і не як інертна етнічна маса, а як активні творці матеріяльної й духової культури, новочасної світової цивілізації.

З огляду на це Шкільна Рада при УККА (голова — Євген Федоренко), Інститут українознавства Національного Університету ім. Тараса Шевченка (директор — Петро Кононенко) та Інститут історії України НАН (директор — Валерій Смолій) ухвалили розпочати підготовку й здійснити видання науково-популярної праці „Українці у світі".

Для вітчизняного і закордонного читача буде висвітлено багатовікову ґенезу української етнонації, мови, культури, науки, держави, історичну долю та місію українства. А також буде показано найвизначніші здобутки, традиції, проблеми, перспективи розвитку України й українства, його внесок в еволюцію світової цивілізації та культури. Особлива увага буде приділена славетним іменам та подіям, діяльності тих, які і в сучасних умовах віддають свої сили, таланти, творчу працю на благо розквіту рідної землі.

Інститути та Шкільна Рада мають випрацьовану програму та найвищого рівня персонал; вже багато зроблено для здійснення задуму.

Очевидно, великий плян потребує великих зусиль та фондів, матеріяльно-технічного забезпечення проєкту. Тому звертаємося до всіх, кому дорога доля України, хто вболіває за здійснення Україною своєї історичної місії, допомогти в здійсненні високопатріотичного задуму. Шукаємо за спонзорами такого видання. Будь-яка форма допомоги буде відзначена у виданій книзі. Чеки слід виписувати на Educational Conciel з зазначенням „Українці" і надсилати до" Educational Council, P. O. Box 391, Cooper Sta., New York, N. Y. 10276-0391, USA.

Директор Інституту українознавства — проф. **Петро Кононенко**
Директор Інституту історії України НАН — проф. **Валерій Смолій**
Голова Шкільної Ради — проф. **Євген Федоренко**

Фільм про Чорнобиль дістав високу оцінку

З успіхом закінчився 1997 рік для українського кінорежисера лавреата державної нагороди ім. Т. Шевченка Ігоря Кобрина. Створений ним фільм у 10-ліття чорнобильської катастрофи „Повернення до Чорнобиля" („Return to Chornobyl") був високо оцінений на двох кінофестивалях в Америці. На міжнародному відеофестивалі в Елмгирст, ЗСА, фільм здобув золоту нагороду, а на світовому кінофестивалі у Гюстоні, Техас — срібну.

Вищезгаданий документальний фільм І. Кобрина був вперше продемонстрований в Торонто 6-го березня 1996 року на жалібному вечорі, присвяченому 10-ій річниці чорнобильської катастрофи, заходами Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО).

І. Кобрин, ризикуючи своїм життям, працював у Чорнобилі з перших днів зловіщого атомового вибуху. Фільм „Повернення до Чорнобиля" — це третій його фільм на тему великої трагедії століття. Попередні фільми отримали також високі нагороди і користувались широкою популярністю не тільки в Україні, але далеко за її межами. За перший фільм „Чорнобиль — два кольори часу" І. Кобрин удостоєний державної нагороди ім. Т. Шевченка, найвищої державної нагороди України.

„Повернення до Чорнобиля" — документальний фільм, який до глибини правдиво висвітлює страждання і горе українського народу та жахливі наслідки чорнобильської трагедії. Фільм закупила мережа Сі-Бі-Сі і він був представлений на два вищезгадані кінофестивалі, де одержав першу нагороду.

СФУЖО

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 8-го лютого 1998 р. в Лапір, Миш. відійшла від нас наша дорога ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п.
д-р
ЛЮБОМИРА з ЗАЗУЛІВ
КОЦУР

ВЕРВИЦЯ — середа, 11-го лютого о год. 5:30 веч. в похоронному заведенні Muir Brothers, Lapeer.

ПАНАХИДА — четвер 12-го лютого о год. 9:00 ранку в похоронному заведенні Muir та

ПОХОРОН о год. 10-ій ранку з Immaculate Conception Church в Ляпір.

У глибокому смутку:

муж — ІГОР
син — ЮРІЙ з дружиною ДЖУДІ
внуки — ХРІС і КЕТІ
донька — ЗОЯ
брат — ТЕОДОЗІЙ ЯРОМИР ЗАЗУЛЯ з дружиною ОЛЕЮ, донею ТАНЕЮ
та ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді й Україні.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
мого найдорожчого МУЖА, ТАТА, СИНА, БРАТА, ЗЯТЯ й ШВАҐРА

бл. п.
д-ра
ЮРІЯ ЧИРОВСЬКОГО

будуть відправлені
ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖБИ
за спокій душі
в неділю, 22-го лютого 1998 р. в церквах:

св. Івана Хрестителя, Оттава, Онт., Канада;
Успення Пресвятої Діви Марії, Маямі, Фла.;
Покрови, Пресвятої Діви Марії Парма, Огайо;
св. Павла, Рамсей, Н. Дж.

та в катедрах:
св. Юра, Львів, Україна;
св. Софії, Рим, Італія.

В понеділок, 23-го лютого 1998 р. в церквах:

св. Івана Хрестителя (год. 7:45 ранку), Нюарк, Н. Дж.;
св. Івана Хрестителя (год. 8:30 ранку), Виппані, Н. Дж.

Дружина — АРІЯДНА ЧИРОВСЬКА з донями ТАМАРОЮ і ДІЯНОЮ
також батьки, брати, тесті й шваґер з дружиною

МАРИНА
АНТОНОВИЧ-РУДНИЦЬКА

померла 16-го грудня 1997 року
в Монтреалі, Канада.

Колишні остарбайтери, відгукніться!

Звертаємось до всіх, хто в роки Другої світової війни був насильно вивезений на примусову працю до фашистської Німеччини, колишніх остарбайтерів, їхніх дітей та внуків! Ми створюємо в Запоріжжі, на батьківщині українського козацтва, Музей остарбайтерів. Просимо надсилати свої спогади, щоденники, книги, листи, фотографії. Не даймо забути про цю трагічну сторінку історії нашого народу!

Віктор Педак,
голова Правління Центру Духовного та Культурного Єднання „Рукостискання",
Україна, м. Запоріжжя, а/с 6140, Педаку В. П.

Читаймо і поширюймо пресу з України!

Хочемо ознайомити читачів з „Українською Газетою", яка виходить в Києві від 1993 року. Вона заступає ідею самостійної України і незалежний погляд. Не підлягає ніякій

Українська Газета
НЕЗАЛЕЖНИЙ ПОГЛЯД

Редактор В. Жолдак і авторка статті.

партії, ні організації. Головним редактором є енергійний і досвідчений Валерій Жолдак. Виходить два рази в місяць, крім серпня. Газета є великого формату і на її вісьмох сторінках є дуже цікаві статті з політики, історії, літератури, мистецтва, життя в Україні, на тему здоров'я. Редактор В. Жолдак називає її аналітичною газетою.

Дописують до неї статті визначні люди самостійної України: Іван Белебеха, Ольга Головата, Микола Жулинський, Павло Загребельний, Віталій Карейко, Станіслав Левандовський, Анатолій Лопата, Левко Лук'яненко, Ольга Мельник, Костянтин Морозов, Владислав Омельченко, Любомир Пиріг, Олександер Пономарів, Олександер Скіпальський, Олександер Скорина (є також заступником головного редактора), Дмитро Степовик, Володимир Усатенко, Роман Чумак, Ігор Юхновський та інші.

„Українська Газета" є першим джерелом новин з України. Інформації є з першої руки, писані тими, хто там живе. Вона зближує нас з Україною. Читаючи її, здається, що ми в Україні і переживаємо разом з нею. Передплатники не лише самі збагачуються знанням про Україну, але рівночасно помагають вільній пресі існувати.

Преса в Україні є в незвичайно тяжких матеріяльних умовах. Їй варто помогти, бо вона утверджує самостійну, соборну українську державу.

Річна передплата — 100 ам. дол. Шукаємо також спонзорів. Просимо голоситися до: Dr. Maria Fischer-Slysh, 21 Timothy Court, Toronto, Ont. M9P 3T8 Canada, (представник на Північну Америку).

Річні збори 59-го Відділу УНС в Бриджпорті

Бриджпорт, Конн.(І. Г.). — В неділю, 18-го січня ц. р., відбулися Річні загальні збори 59-го Відділу УНС „Українська Січ" в церковній залі св. Покрови. Присутніх було 24 члени. Зборами проводив голова Д. Стець. Після прийняття порядку нарад та докладних звітів Управи та Контрольної комісії, була коротка ділова дискусія та уділяння абсолюторії.

Вже від довшого часу Управа робить заходи, щоб втягнути молодших осіб до Управи і вже маємо деякі успіхи. Наш заслужений голова Д. Стець вже є на тому пості 27 років, а наш дуже працьовитий фінансовий секретар Т. Сливінський виконує цю працю 24 роки. Він був і є душею цього Відділу, але останньо захворів, тому треба було зміни молодшим секретарем, а рівночасно запевнити тяглість та послідовне передання діловодства. Остаточно присутні члени на зборах вибрали Управу на 1998 рік в такому складі: голова — Т. Сливінський, заступник голови — В. Дітковський, касир — В. Махійчук — рекордовий секретар — І. Гайда, фінансовий секретар — Б. Добощак, заступник — Т. Сливінський; почесний член Управи — Д. Стець; Контрольна комісія: голова — В. Пелещук, члени Б. Романів та С. Тарасюк.

Кожного року наш Відділ призначає гроші на різні громадські цілі. Цього року знову Загальні збори призначили 1,000 дол., щоб розділити в мірі можливости та потреби на організації в Україні та тут.

Зараз після зборів відбулися сходини Відділу для вибору делегатів та заступників на 34-ту Конвенцію УНС в Торонто 15–19-го травня. На наш Відділ припадає два делегати і два заступники. На пропозицію Т. Сливінського, делегатами вибрано Б. Добощака та І. Гайду, а на заступників Т. Сливінського та Д. Стецю.

Сходини закрито колядкою, а Управа запросила всіх присутніх членів на теплу перекуску та товариську зустріч і розмову. Всі присутні члени згодилися помагати новому фінансовому секретареві. Обов'язок допомоги взяв на себе довголітній фінансовий секретар Т. Сливінський. Згідно зі статутом УНС, новообраний фінансовий секретар Б. Добощак склав присягу совісно виконувати свої обов'язки.

Святкування рідношкільної Ялинки Школи Українознавства в Пармі

Вже традиційно щороку Т-во „Рідна Школа" у Великому Клівленді влаштовує Святочну Ялинку. В цьому році цю подію відзначено в дні 24-го січня, пополудні, в залі Святопокровського Осередку, при великій участі дітей з учителями, родичами, дідусями і бабусями та гостей. Імпрезу відкрив голова Т-ва „Рідна Школа" Андрій Дем'янчук та вітав о. пароха Івана Чировського, голову УЗО, мгра Василя Ліщинецького, директора школи Петра Твардовського, учительський склад, дітей та гостей. Відтак директор школи П. Твардовський у своїй змістовній та повчаючій промові перепровадив своєрідну аналогію між Рождеством Спасителя в бідній яскині, Його терпінням, розп'яттям і Воскресінням Христа та знедоленою і уярмленою ворогами Україною і здобуттям її до самостійності в 1991 році. Божою Волею Україна воскресла з неволі, і хоча її відродження відбувається повільно, вона має всі можливості, духовий і матеріяльний потенціял в майбутньому заблиснути і вкритися славою та бути передовою країною серед світових народів.

Моттом і провідною думкою вечора було уживання і вивчення української мови, в письмі і слові. Директор П. Твардовський навів приклади молодих людей, які стають в авангарді в цьому аспекті та добиваються успіхів так в Україні, як і в діяспорі. От хоч би для прикладу. Студентка з України Галина Копко так висловлюється у власній поезії „Молитва": „О, Боже! За мир і спокій, за свободу, і щастя для свого народу. Тебе благаю:

поможи, і ласку, Господи, пішли на землю рідну, на наш край, село Благословення дай!" А знову студентка з Міннеаполісу, ЗСА, Наталія Кібець, в своєму вірші так пише: „І в час, як лунає той спів різдвяний, душею ми линем у Київ і Львів, в зелені Карпати, в Дніпрові луки. Вітаємо гори, берези й смереки, вітаємо села, міста і народ в Україні, вітаємо всіх українців, по світу розсіяних, Христос Родився!"

Скільки духової глибини, а передусім любови до свого рідного кореня жевріє в серцях тих молодих людей. Ми радіємо, що молодь горнеться до українства. Бо молодь — це запорука нашого світлого майбутнього. З приємністю треба підкреслити, що число учнів „Рідної Школи" значно збільшилося, бо доходить до 200, а учительський склад начисляє 13, включно з директором Твардовським і інспектором д-ром Степаном Воляником.

До речі, сцена була гарно удекорована. Зліва красувався вертеп, Св. Обручник Йосиф, Свята Марія з дитятком. По правій стороні на сцені був стіл, вкритий скатертю, трираменний символічний свічник та колач. Опісля діти внесли Дідуха. Всі діти нижчих і вищих кляс були вбрані в гарні, вишивані блюзочки і сорочки та взагалі зарепрезентувалися зорганізовано та здисципліновано. Можна було послуговуватися змістовною та естетично оформленою програмкою. Всіх точок в програмі було 13. Ведучі програмою були: Степан Грушкевич (11 кляса) і Лариса Кмйотек (8 кляса). Далі слідували виступи дітей різних кляс під керівництвом учительок.

Дитячий вертеп з колядою „В Вифлеємі новина" виконали учні підготовчої кляси під керівництвом Д. Крамарчук. Музичний супровід був в руках Д. Осередчук (9 кл.). Наступною точкою була декларація: „Спи, Ісусику", з колядою „Пресвята Марія" — виконали учні 1 кл. під керівництвом О. Баслядинської, муз. супровід А. Глабше (8 кл.). Декламації „Ялинка" виконали учні 2 кл. під керівництвом В. Твардовської, „Сію, сію, засіваю" — учні 5 кл. під керівництвом О. Олійовської. Щедрівку „Ой, сивая та і зозуленька" виконали спільно учні 2–3 кляс. Знову в'язанку різдвяних колядок виконав шкільний ансамбль під керівництвом Маркіяна Комічака, між іншим диригент церковного мішаного хору при УПравославному соборі св. Володимира в Пармі. Дитячий вертеп „Радійте, люди" з колядою „Бог ся раждає" виконали учні 4 кл. під керівництвом І. Турчин, а коляду „Спи, Ісусе, спи" — ансамбль учнів 6–10 кляс під керівництвом Хр. Глабше. Знову, для відмінности, коляду „Возвеселімся всі разом нині" дуже оригінально виконав ансамбль сопілкарів 5 кл., а деклямацію „Наближається Різдво" — учні 5–6 кл. під керівництвом М. Грушкевич. При кінці „Віншування" виконали учні 5–6 кл. під керівництвом К. Соболевської, а коляду „Небо і земля" — спільно учні 5–6 кл. Також потім прозвучала громадно коляда „Бог Предвічний". Отець диякон при соборі д-р Ігор Махлай поблагословив молитвою і колядою трапезу. По смачній вечері різних різдвяних страв, включно з кутею, до якої подавали дівчатка з вищих кляс, у вишиваних строях, о. парох Іван Чировський молитвою і колядою закінчив це виємкове свято нашої рідношкільної молоді.

Треба підкреслити, що всі діти дуже добре вив'язалися зі свого завдання, що також було заслугою учительок та родичів. На кінець імпрези голова Т-ва „Рідна Школа" Андрій Дем'янчук дякував всім, хто причинився до успіху імпрези. На другій стороні програмки були вимінені всі точки, а на третій — святочні побажання від управи Т-ва, дирекції, вчителів та щира подяка за підготову програми всім поіменно вчителям і працівникам. На останній сторінці програмки був клясовий список учнів і вчителів.

За приготування вечері відповідала Ліда Дем'янчук. Цей продуктивний вечір напевно зостанеться назавше в серцях і пам'яті учнів та влиє нову наснагу і задоволення учителям та родичам гармонійно працювати у патріотично-релігійному вихованні нашої молоді, на прославу Бога і в користь нашої батьківщини — України.

Володимир Боднар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ,
22-го ЛЮТОГО 1997 р.

Бетлегем, Па. Річні загальні збори 47-го Відд. УНСоюзу відбудуться о год. 11:30 ранку в залі української католицької церкви при Union Blvd at Kenmore Ave. По зборах вибір делегата та заступника на 34-ту Конвенцію УНСоюзу. Просимо членів прибути. Якщо не буде відповідна кількість членів збори пічнуться півгодини пізніше. Управа.

НЕДІЛЯ,
22-го ЛЮТОГО, 1998 р.

Чикаґо, Ілл. Річні загальні збори 399-го Відд. УНС Т-ва „Леви" відбудуться о год. 12:30 по пол. в приміщенні спортового клюбу „Леви". На порядку нарад: звіт Управи, Контрольної Комісії і вибір нових завідуючих органів. Якщо на означену годину не прибуде відповідна кількість членів, збори почнуться півгодини пізніше. Після Річних зборів — вибір делеґатів на 34-ту Конвенцію УНС. Після зборів — смачна перекуска. Василь Камінський — голова, Богдан Кокоруза — секретар, Андрій Скиба — фін. секретар.

SUNDAY,
1th MARCH 1998 .

Pallatine, Ill. The annual meetings of UNA Branch 423 will be held at Immaculate Conception Church Hall at 1:00 P.M. All paid-up members are urged to attend. Myron B. Kurupas — presiden, Vera Gojewych — secretary.